

KILDEKONENS GROTTE

GENDIGTNING AF KILDEGROTTE I SØNDERMARKEN

IDESKITSERING AV BILLEDKUNSTNER MARIT BENTHE NORHEIM

INNHOLD

Tittel og innledning	side	4
Grottens utvendige arkitektur og plassering som utgangspunkt for ideen	side	6
Skisse til fødende kvinne	side	10
Beskrivelse av kildegrottens indre	side	12
Skisser direkte på fotos fra kildegrottens indre	side	14
Bearbeidning av området utenfor grotten	side	18
Lys til grotten	side	20
Lyd og samarbeid med komponist	side	20
Materialer og prosess	side	22
Restaureringsfaglig tilgang	side	24
Vedlikehold/Driftsmessig oppgave	side	26
Statement	side	27
Idevrimling	side	28
Kontaktoplysning	side	37

***Hyllest til
"Kildekonen"
Marie Villads***

***Ved Billedkunstner
Marit Benthe Norheim***

***med lyd/ gjenskapelse av hennes
dikting ved komponist og sangerinne
Tonje T.S.N.***

TITTEL OG INNLEDNING

”Kildekonens grotte”

Hyllest til Kildekonen Marie Villads

Da jeg leste all informasjonen tilsendt, om Kildegrotten i Søndermarken, ble jeg først og fremst opptatt av historien om Marie Villads, Kildekonen.

Det at hennes liv, som var så fattigslig og hårdt på så mange plan, ble forløst og oppløftet, gjennom møte med Søndermarken og Kildegrotten, er, for meg, begynnelsen på hele grunnlaget for å bevare og gjenskape grotten. Her fikk hennes hang til det ”unyttige”, som diktingen i hennes verden ble oppfattet som – plass og vekstgrunnlag. Hun kunne gi av seg selv og utvikle sin skapende kraft – hun ble sett og hørt, og fikk en viktig plass, både i naturen, som hennes kilde, og av mennesker, som trengte øre og en plass utenfor sitt sedvanlige, som Søndermarken romantiske have tydeligvis var for mange mennesker.

Jeg ønsker å gjøre Kildekonen til grottens kilde i vår tid, til minne om henne, istedet for å forsøke å gjenskape en kilde med vann, som ikke er den opprinnelige kilde.

Det finnes jo naturlige kilder andre steder i Søndermarkens romantiske landskapshave.

Jeg vil sette fokus på fortellingen om vannet som Livets Kilde, - på kvinden overordnet og Marie Villads spesifikt. Men hvis det er store ønsker om å gjenskape vannet, som vann, så er jeg villig til å gå i dialog om dette, og eventuelt inkludere det i installasjonen.

Søndermarken har statuer til minne om flere menn og deres bragder og bidrag – men ikke til en kvinne som virkelig forstod stedets ånd og sjel, og gav den videre. Denne vil jeg gjerne hylle.

GROTTENS UTVENDIGE ARKITEKTUR OG PLASSERING SOM UTGANGSPUNKT FOR IDEEN

Etter å ha besøkt Søndermarkens grotte, så jeg, som på det første foto her; et skjød man kan entre, inne i enden av lårene, som er stensetningen.

Kvinnen er skapt, biologisk sett, til å entres. Der inne skapes livet, og næres, til det blir levedyktig. Alle har vært en del av den grotten.

Men uttrykket/- første møtet med plassen som det er nå, gir mer inntrykk av et fangehull, enn av en tiltrekkende verden.

Dette ønsker jeg å forandre, Førsteintrykket skal være imøtekomende, selvom det fortsatt skal ha noe hemmelighetsfullt over seg.

1. Jernporten, (som utifra mine papirer skal være laget i 1918), er hovedgrunnen til at grotten ser ut som et fangehull, med dens ujevnlige og stramme gitterverk. Jeg vil bløte opp porten, ved å gjøre den til en del av den helhetlige fortelling:

Den øverste ornamentering skal beholdes, så det vil virke som krøller i håret over et ansikt, sveiset inn som en del av porten. Ansiktet oppfattes både innefra og utenfra, på den måten kommer den ytre verden inn og den indre verden ut.

Dermed fødes et menneske gjennom grottens inngang.

2. Som en utdypelse og ekko/gjentagelse av dette, vil jeg lage en skulptur på toppen av grotten, som skal være en fødende kvinne. Denne skulpturen skal modelleres i betong, og inneholde lysbærende stenger/ fiberoptiske kabler, som går inn gjennom taket og bringer stråler av dagslys inn i grotten.

Skulpturen blir ca. 1,30 m. høy, og løfter dermed formen på grotten visuelt og optisk.

Den får med et enkelt grep, en større ladning i landskapet. Symbolsk vil den også, ved å forholde seg til fødselen, være en naturlig ingrediens i naturens syklus. Marie Villads fødte selv 4 barn.

3. Jernporten til den lille inngang, skal også bearbejdes, så den blir del av den helhetlige fortelling.

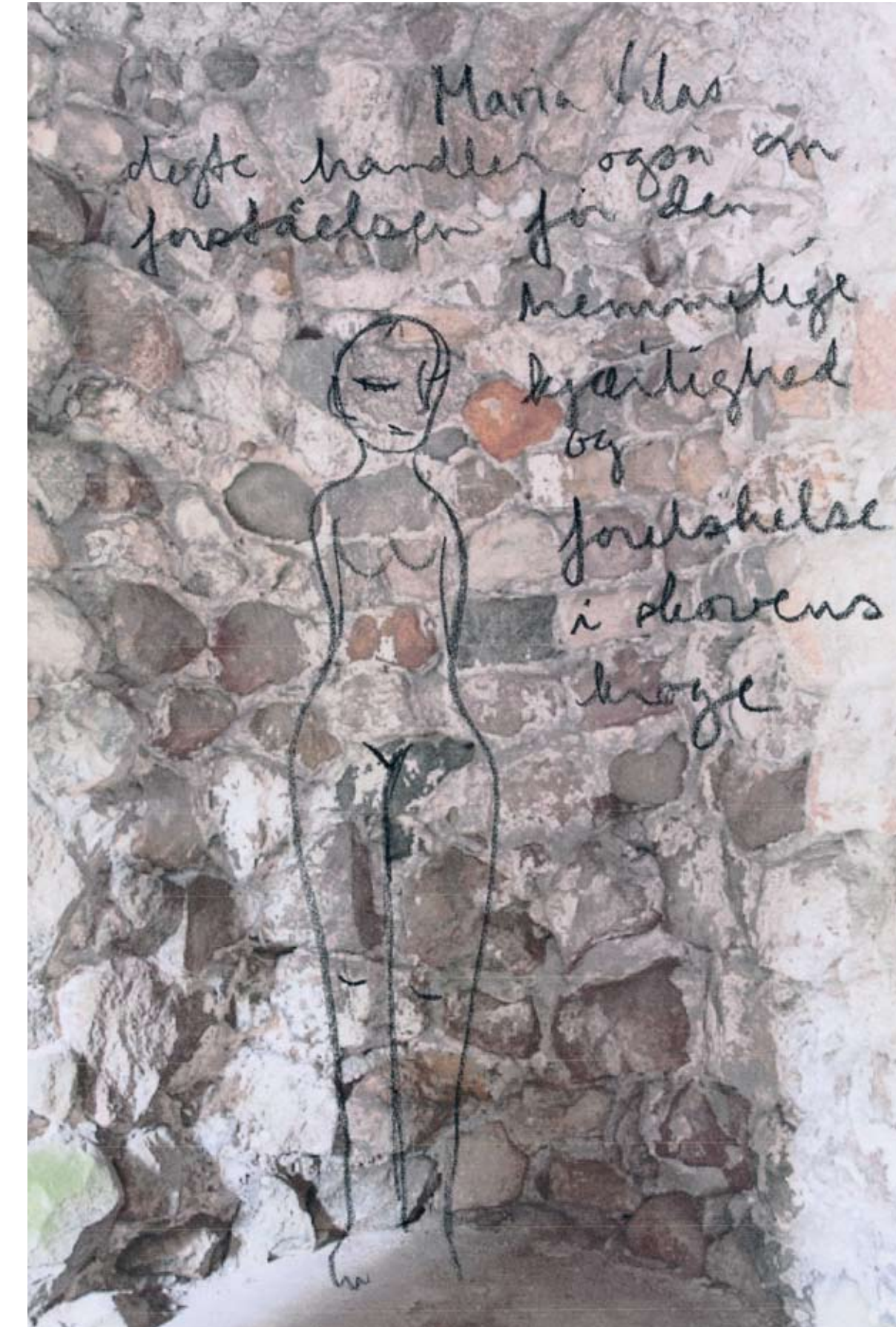
SKITSER TIL DEN FØDENDE KVINNE

BESKRIVELSE AV KILDEGROTTENS INDRE

Jeg ønsker at grottens indre skal være en hyllest til Marie Villads – og det hun skrev om – Den skal inneholde fragmenter fra hennes syner og diktning. Hun dikter om Moder Jord, om engler og alfer, om lengsel, sorg og lidelse - om hemmelig kjærlighet og om ikke å dømmе. Kort sagt om menneskelivet med åndelige og poetiske overtoner.

Grotten skal bli Kildekonens verden, som vi kan entre

*Kom ud en Aften milde
Til Bøgestammen hen,
Saa skal Duse, Du Lille,
Den har ei langt igen.
Naar Duggens Draaber trille
Paa Bøgens tørre Gren,
"Farvel!" den hvisker stille
Bag Taare blank og ren.*

**Vers fra Ewaldsbøgen,
af Marie Villads**

*Dér stemmed i jeg med Fuglenes Kvad,
dér lærte jeg Sorgen at bære;
vidste saa, at, naar i Troen jeg bad,
mig glemte dog ikke Vorherre*

**Vers fra Farvel til Søndermarken,
af Marie Villads**

*Højt under Guldregntræ
lurer i Buskens Læ
Amor, o, vogt Dig, Du Skønne!
Ser han dit muntre Smil,
sender han Dig en Pil,
derfor han gaar i det Grønne*

**Vers fra Søndermarkens Pris,
af Marie Villads**

SKISSER DIREKTE PÅ FOTOS, FRA KILDEGROTTENS INDRE.

Idé og intensjoner er forsøkt beskrevet i disse todimensjonelle skissene.

Jeg valgte å tegne direkte på de utvalgte utskrifter av grottefotos, for å gi en fornemmelse av den skulpturelle og stemnings skapende helhet, og prosess.

Det er viktig for meg at disse skissene er skisser, - og ikke ferdige resultater og idéer som ikke kan forandres. Fordi det å være inne i grotten, vil tegne forløpet og historien klarere underveis. Både grottens spesielle stemning, og Marie Villads diktning vil kunne oppleves sterkere og annerledes, etter å ha tilbragt mer tid inne i grotten.

Jeg ønsker også alltid å kunne bruke noe av det som kan oppstå underveis i prosessen.

1. Det første som møter tilskueren gjennom gitterverkets ansikt, eller når vi åpner porten skal være en sittende kvinneskikkelse, stor nok til at man kan sitte på fanget. Et slags symbolsk portrett av Kildekonen, som sitter under det opprinnelige løvehodet, med føttene i bassenget.

2. Ut av løvehodet vil jeg modellere vannstråler i betong, som gir en fornemmelse av rennende vann. – Det står gjengitt i beskrivelsen om henne og hennes syner; at hun "så rinnende vand skvulpe ind i hendes stue."

3. Over den sittende figuren og løvehodet tenker jeg å montere lysbærende stenger gjennom taket og ut i den fødende kvinneskulptur, som kan fungere som en lysleder inn til grotten. På denne måten kan det komme lysstråler utenfra med dagslys direkte inn i hulen. Dette må gjøres samtidig med at grottekonstruksjonen skal forsterkes.

4. I bassenget vil jeg lage en illusjon av vann. Enten med glass eller akryl. Her har jeg et ønske om å utforske et materiale som har en egenskap i seg til å samle opp dagslys og sende lyset fra seg etterfølgende. På den måten vil bassenget kunne ulme av lys, også etter mørkets frembrudd. Man vil kunne se det dunkle lys fra bassenget gjennom gitterets ansikt.

5. Ellers i grotten vil jeg bruke de forskjellige nisjer og hulrom, formasjoner som lokker til å utforme figurer og ansikter – åndevesen og lengselsfulle møter. Alt i Marie Villads ånd og fortolket i mitt eget billedspråk.

Se vedlagte skisser som er tegnet med utgangspunkt i fotoene fra grotten. Idévriling

BEARBEIDNING AV OMRÅDET UTENFOR GROTTEN

Utsynet til og fra Sibirien vil, ved hjelp av beskjæring i beplantningen, kunne gjøre grotten og dens plassering i landskapet til et dragende sted. Jeg tror også at skulpturen av den fødende kvinne, på toppen av hulen, blir en understrekning både av formen, innholdet og et nysgjerrighetspunkt fra avstand.

Planlegning av området rundt grotten er, som jeg forstår, ikke avsluttet enda, så det går an å komme i dialog med landskapsarkitektene i forhold til en omlegning av terrenget – så det skråner opp mot grotten – i stedet for ned til den. Jeg har sett på de gamle fotos, at det er en møteplass, med benker og til tider servering. Men det er også en kulminasjon – ikke et sted som man skal gå ned til –

Eventuelt kunne jeg tenke meg å foreslå benker, kanskje også bord, litt lenger vekk fra grotteåpningen, sammen med informasjon om Kildegrotten og Marie Villads, både hennes historie og diktning. Jeg har tidligere laget benker i sten, med fortellende relieffer som en del av uttrykket. Evt. foto fra Elskovsbenken og Øret på Eidet

Fundamentet til den tidligere drikkekomme, står meget nær inngangen og etter å ha snublet i den flere ganger, tror jeg på nåværende tidspunkt, at jeg vil ønske å fjerne denne. Den er heller ikke å se på tidlige fotos og tegninger fra plassen. Kanskje kan den brukes som sokkel eller fundament et annet sted inne eller utenfor grotten.

Jeg vil også arbeide med en mulig forandring i trappenedgangen til den lille inngangen, hvis forslaget blir gjennomført. Hvordan, er jeg ikke helt sikker på enda – men vil gjerne bearbeide porten, med et historiefortellende moment. Og kanskje åpne opp og utvide trappområdet, med elementer underveis i nedstigningen, som forholder seg til magien inne i grotten.

Elskovsbenk

LYS TIL GROTTEN

Jeg har hatt flere samtaler i det siste, med Søren Tjønneland, Business Unit director og sivilingeniør, fra Roblon a/s, som har stor ekspertise på området fiberoptisk belysning.

Han vil gjerne være med på å utvikle den beste løsning, om oppdraget skal gjennomføres.

Det er muligheter, i hans forståelse for prosjektet, både å benytte seg av dagslys, ledet gjennom fiberoptiske kabler – eller bruke solenergi, evt. en lysgenerator med batteri.

Han vil være med til å finne en løsning og gjennomføring til strømkilde, både for lys og lyd.

Tjønneland vil også rådføre seg med min tidligere lærer på Royal Academy, London, som eksperimenterer med et slags fosforende pulver, som kan støpes inn i akryl eller polyester, og lagre lyset i et stykke tid, som beskrevet tidligere.

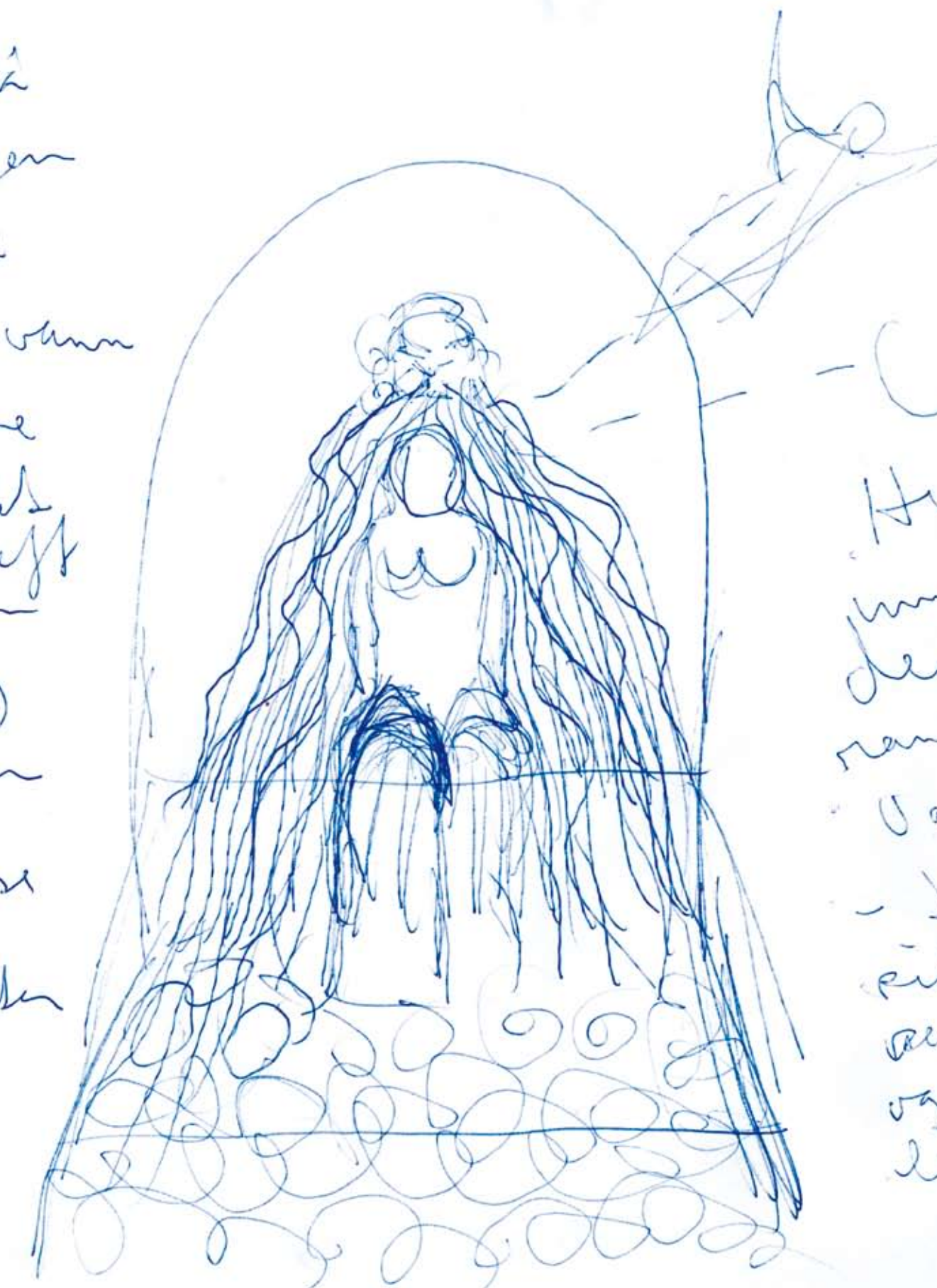
LYD OG SAMARBEID MED KOMPONIST

Jeg har i løpet av de siste 15 årene hatt samarbeid med komponister og musikere, hvor lyden blir en del av skulpturene, fra indstøpte høytalere. Den glassfiberarmerte betongen, som jeg ofte benytter meg av, bærer lyden godt igjennom.

Hvis jeg får mulighet for å bearbeide Søndermarkens grotte, ønsker jeg å samarbeide med en ung kvinnelig komponist, Tonje T.S.N. Hun kan bruke og gjenfortolke Kildekonens tekster og melodiene satt til dem.

Dette kan gjøres tilgjengelig for publikum på forskjellige måter. En mulighet er å bruke sensorer som åpner for lyden, i forhold til publikums bevegelse i grotten. Eller at man evt. selv kan tenne og slukke for lyd.

I stedet for å
gjendage den
oppinnelige
kilden med vann
vil jeg gjøre
bruk av vannet
som et relief
- tegning - som
bevegelse og
symbol. Vann
Remmer i vann
symboles
ny begynnelse
gjempeset
nye muligheter

- C
Hun har
muskelt glassen
den kilden
rent ut.
Og sin kilden
- til å brenne
kitt underbevis
den en norm
og kraft til
lukt vannet
chytone

MATERIALER OG PROSESS

Hvis oppdraget blir mitt, vil jeg gjerne samarbeide med håndverkerne som skal stå for restaureringen/forsterkingen av selve grottekonstruksjonen.

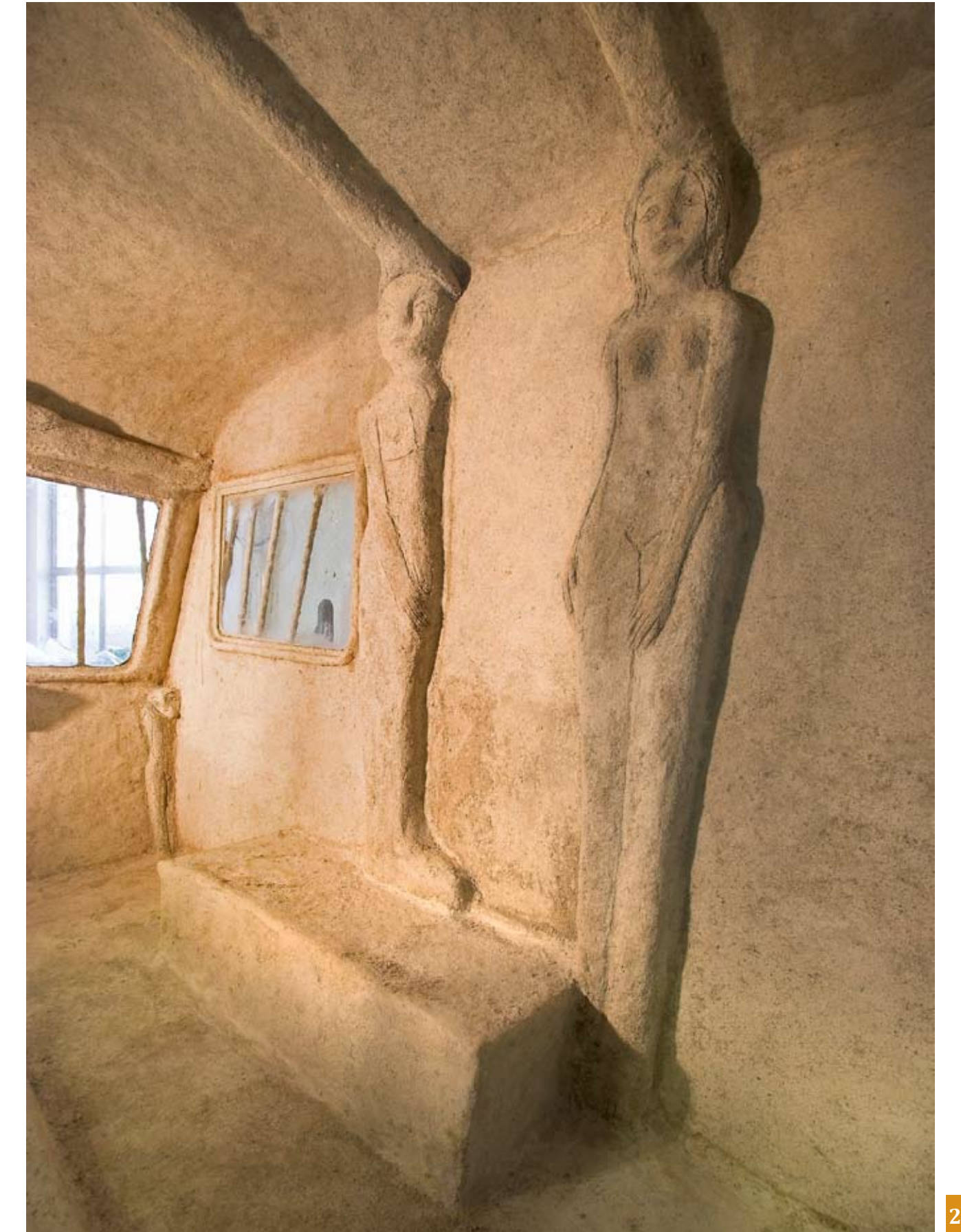
De eksisterende portene skal bearbeides og sveises i stål, antagelig i mitt verksted, i samarbeid med vår lokale smed. Jeg vil også rustbehandle og male dem, så de får en karakter i seg selv.

Materialene jeg har tenkt å bruke ellers, er i hovedsak hvit betong, som skal bearbeides og spille sammen med den eksisterende overflaten inne i grotten.

I tillegg vil jeg bringe inn glass, som delementer i skulpturene, og i forbindelse med illusjonen av vann. Det kan være både støpt og slepet, i samarbeid med glassblåser Peter Kuchinke, som jeg har samarbeidet med tidligere. Han arbeider også med krystaller og prismer.

Jeg vil bringe inn dekorative og magiske elementer, som jeg kaller "skatter" innstøpt i nisjer og hulrom i grotten. Det kan være perler, spesielle sten, krystaller etc.

De forskjellige figurer og relieffer, som jeg velger å bruke inne i grotten, skal først skjæres grovt ut i polyurethan på stedet, for å få proporsjoner og flatene mot vegg/tak og gulv til å stemme. *Se foto fra tidligere prosesser inne i Campingkvinnen Maria Beskytteren*

Deretter forsterker/armerer jeg figurene med glassfiber og polyester, før jeg modellerer direkte, i hvit betong, vått i vått over en spesiell epoxylim, som gjør at betongen klebrer til all slags underlag. Denne limtypen brukes mye til vanskelige reparasjoner, som f.eks inne i fabrikkspiper, eller under vann, til broer og fundamenter.

Jeg modellerer deretter de forskjellige elementer ferdig i mitt verksted, og frakter dem til grotten til installering, hvor de monteres og modelleres på plass, så det ser ut som om de vokser ut av overflatene, og alltid har tilhørt grotten.

Jeg vil bruke Aalborg Portland hvit cement, og en fin sand, i blandsingsforhold 1:2, tilsatt betongbinder, for plastisitetens skyld, og for å gjøre blandingen minst mulig porøs i forhold til frost.

Jeg har over 25 års erfaring med dette materialet, både til små og store prosjekter. Jeg har hatt samarbeid med gode ingeniører og betongkonsulenter og benytter meg av forskjellige oppbyggings teknikker, avhengig av hva slags prosjekt jeg bygger. Overflaten modellerer jeg som regel direkte i betongen.

Rasjonaliteten og fleksibiliteten i betongen gjør at jeg alltid kommer tilbake til dette materialet, som også gir mulighet for kort vei mellom tanke og handling.

RESTAURERINGSFAGLIG TILGANG

Som billedkunstner, er min tilgang til restaurering og en billedkunstnerisk bearbeidning en sammensmeltning. Jeg vil bruke materialer og konstruksjoner, som både bevarer og forsterker grottens fysiske tilstand, samtidig som de forholder seg til en tradisjon rundt de romantiske grotter.

Eksempler på arbeid med diverse dekorative materialer, som del av skattekisten inne i skulpturen "Mit skib er ladet med Længsel"

Fortellingen og utførelsen, både utvendig og innvendig er steds-spesifikt, ved at det forholder seg direkte til Kildekonen og hennes historie. Jeg vil utarbeide restaureringsarbeidet i det jeg oppfatter som "Stedets ånd".

Tidligere har jeg restaurert og gjenopplivet en skulpturpark i Vendsyssel, Nordjylland, bestående av 30 skulpturer i betong, av Danmarks Peter – og i hans ånd. Jeg stod for både teknisk og fysisk utførelse.

VEDLIKEHOLD/DRIFTSMESSIG OPPGAVE

Den løsningen jeg har valgt, innebærer minimal vedlikeholdelse. Grotten bør vel feies fri for løv og blader en gang imellom, for å holde bassenget rent.

Puss og skulpturer på gulv, tak og vegger, vil overflatebehandles med en fortetningsmasse, som er både sterk og tett. Den kan tåle å vaskes eller renses, hvis det skulle komme graffiti eller lignende. På samme måte kan den renses for alger, hvis det skulle bli et problem etter noen år.

Betong er meget enkelt å vedlikeholde.

Lys og lyd – delen, vil utvikles med tanke på minst mulig vedlikeholdelse. Hvis det skal brukes generator, eller annet utstyr utenfor, vil det kunne gjemmes inne i Den fødende kvinne – skulpturen, hvor man vil kunne komme til det. Jeg har gode erfaringer med utstyr til lyd og lys i tidligere skulpturer.

STATEMENT

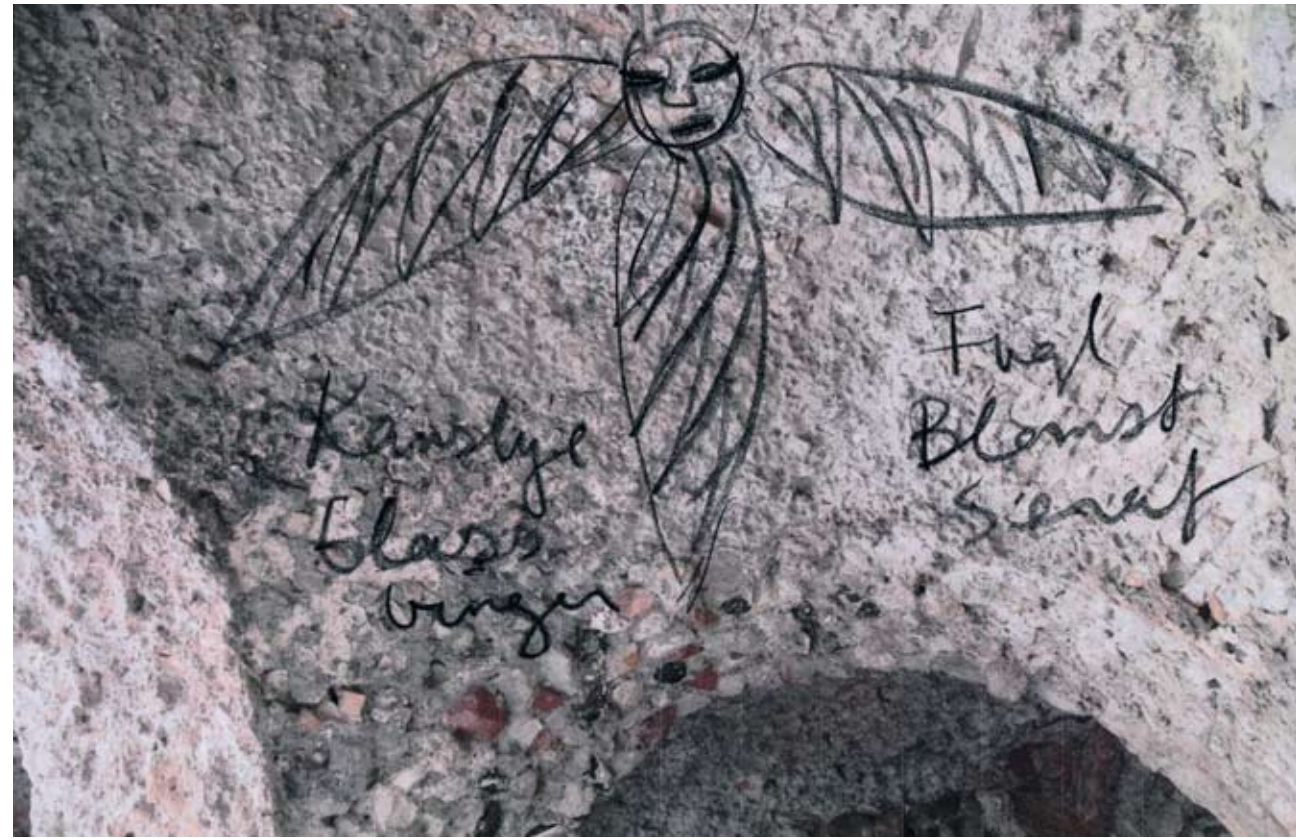
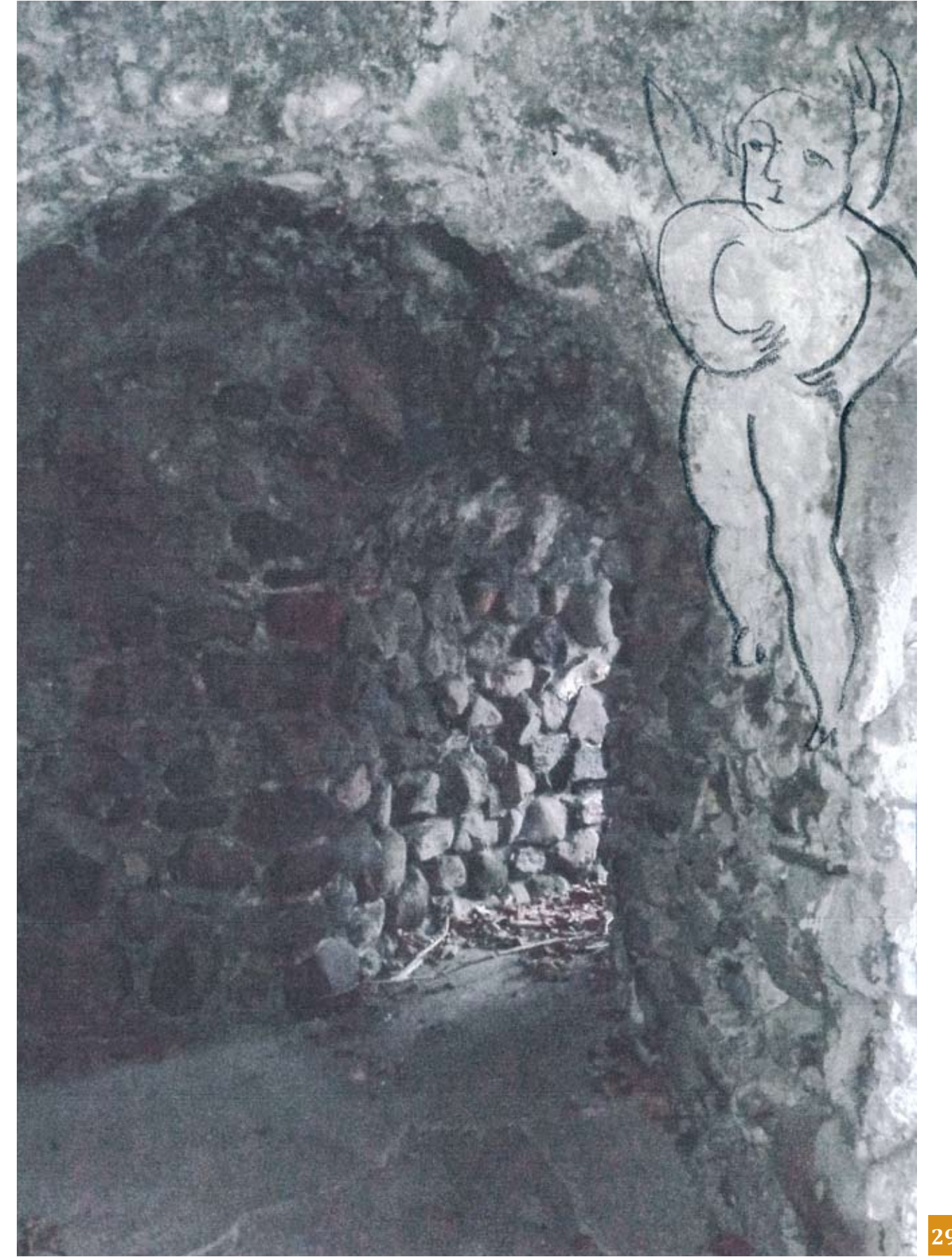
Skulpturen skal møtes av alle – ikke bare av spesielt interesserte

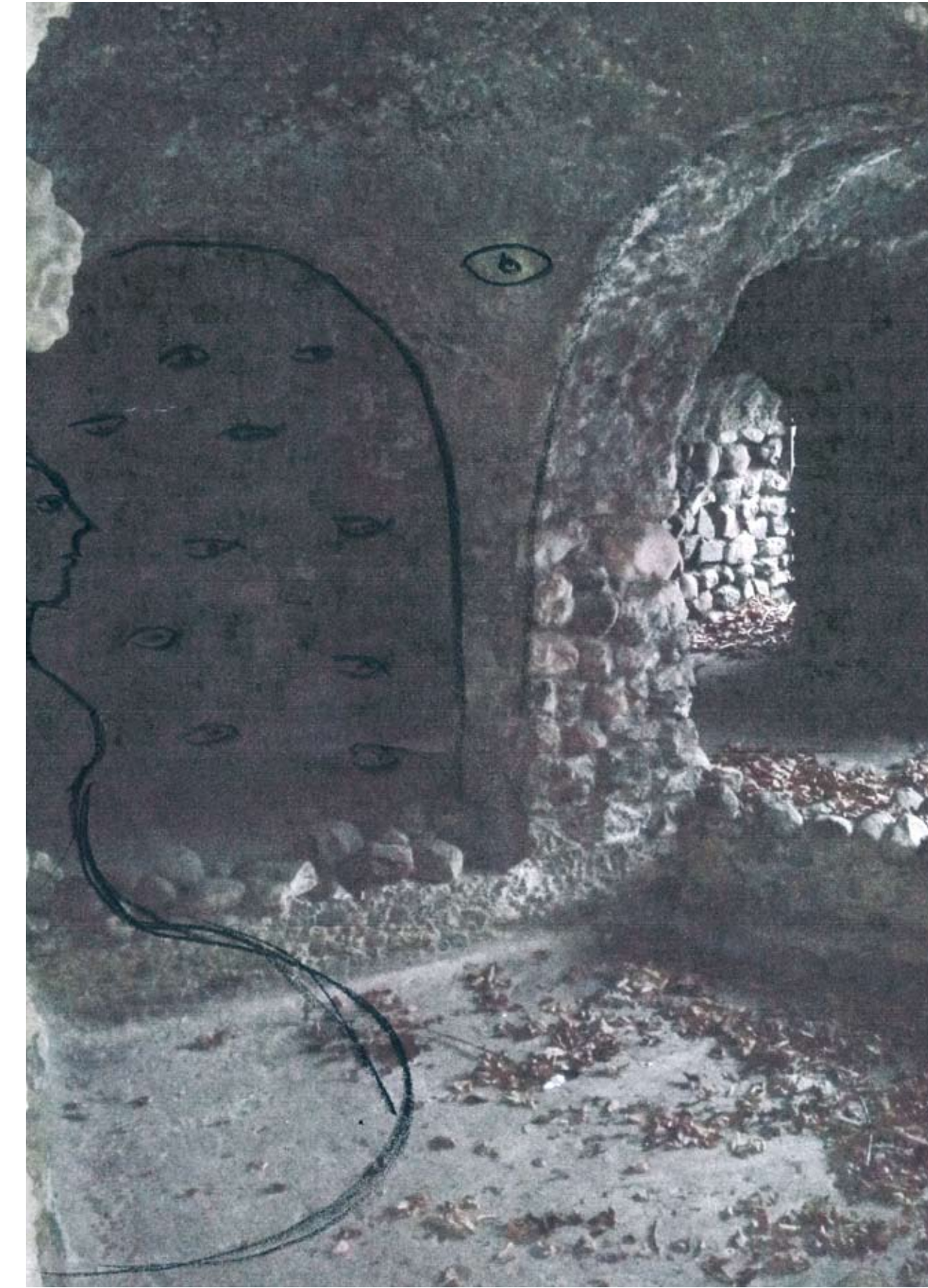
Jeg har alltid vært opptatt av kunst som er satt inn i/ eller er del av en sammenheng. Kunst som man kan oppleve på mange plan, ikke bare gjennom intellekt og tanke. Derfor har det å arbeide med kunst til det offentlige rom, opptatt meg sterkt i mange år. Det å iscenesette en historie, - mine egne utvalgte deler av historier satt i forhold til arkitektur og omgivelsene som utgjør det stedsspesifikke, har vært en drivkraft i en stor del av min billedkunstneriske produksjon.

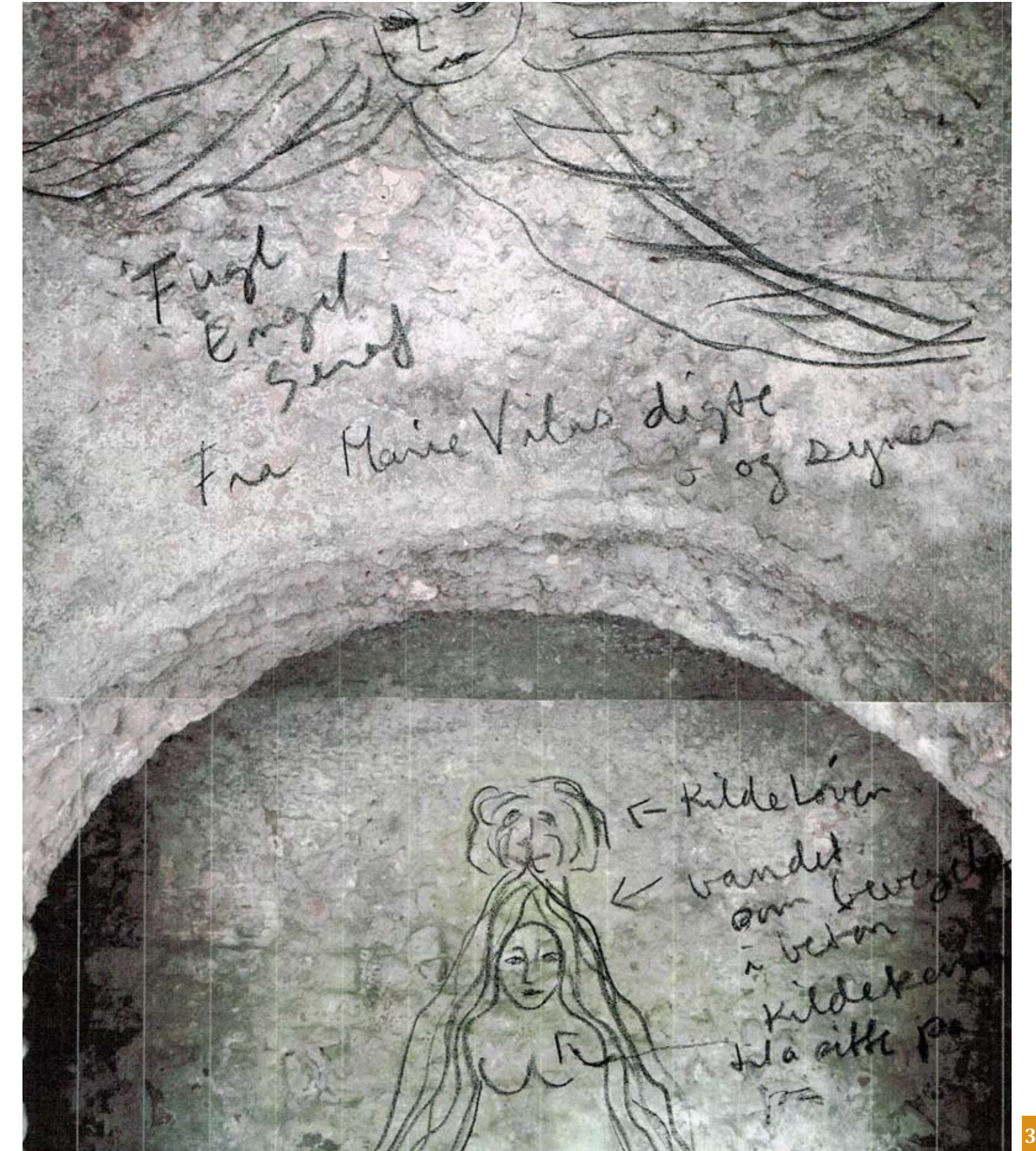
Vennlig hilsen billedkunstner Marit Benthe Norheim

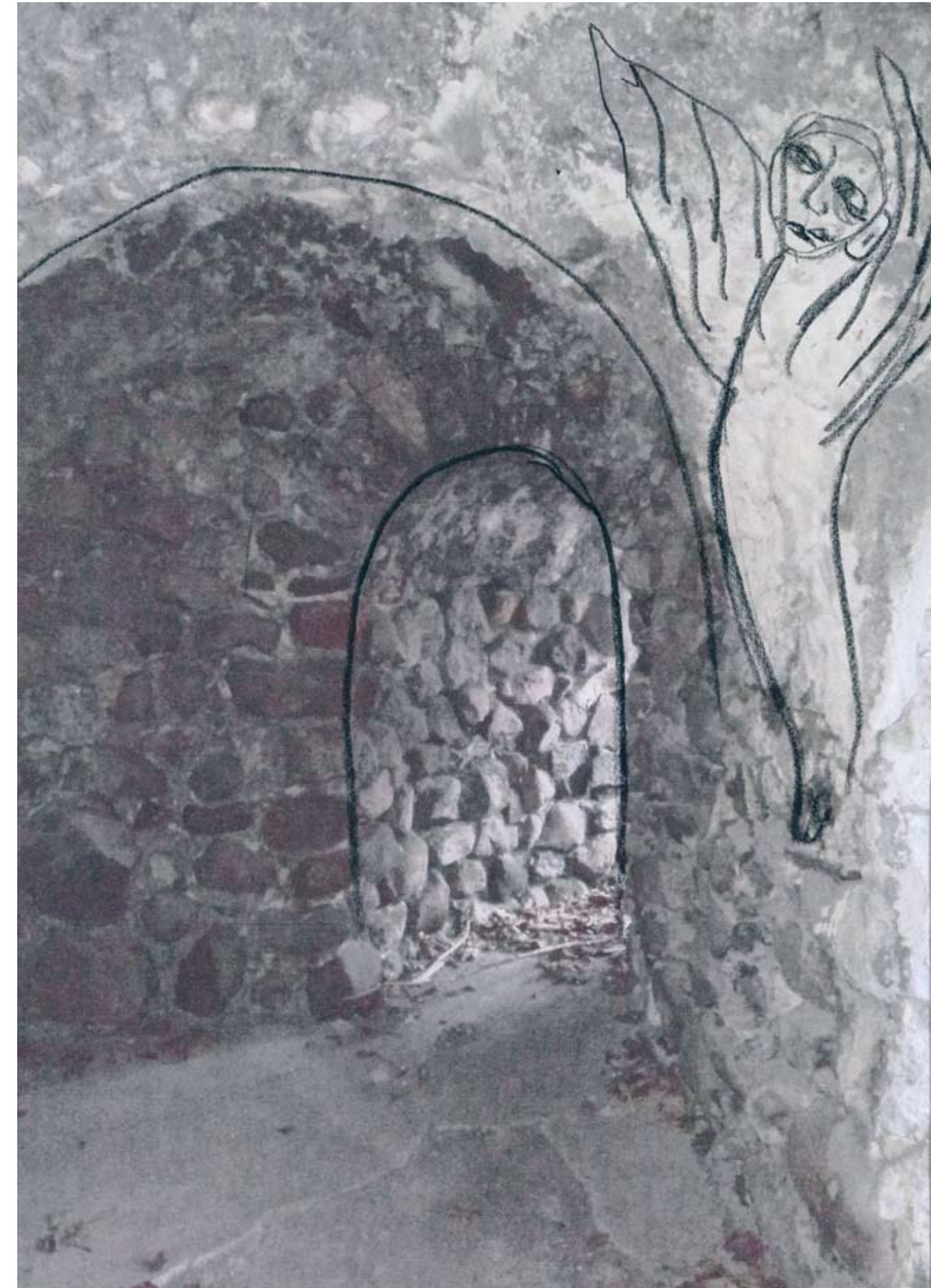
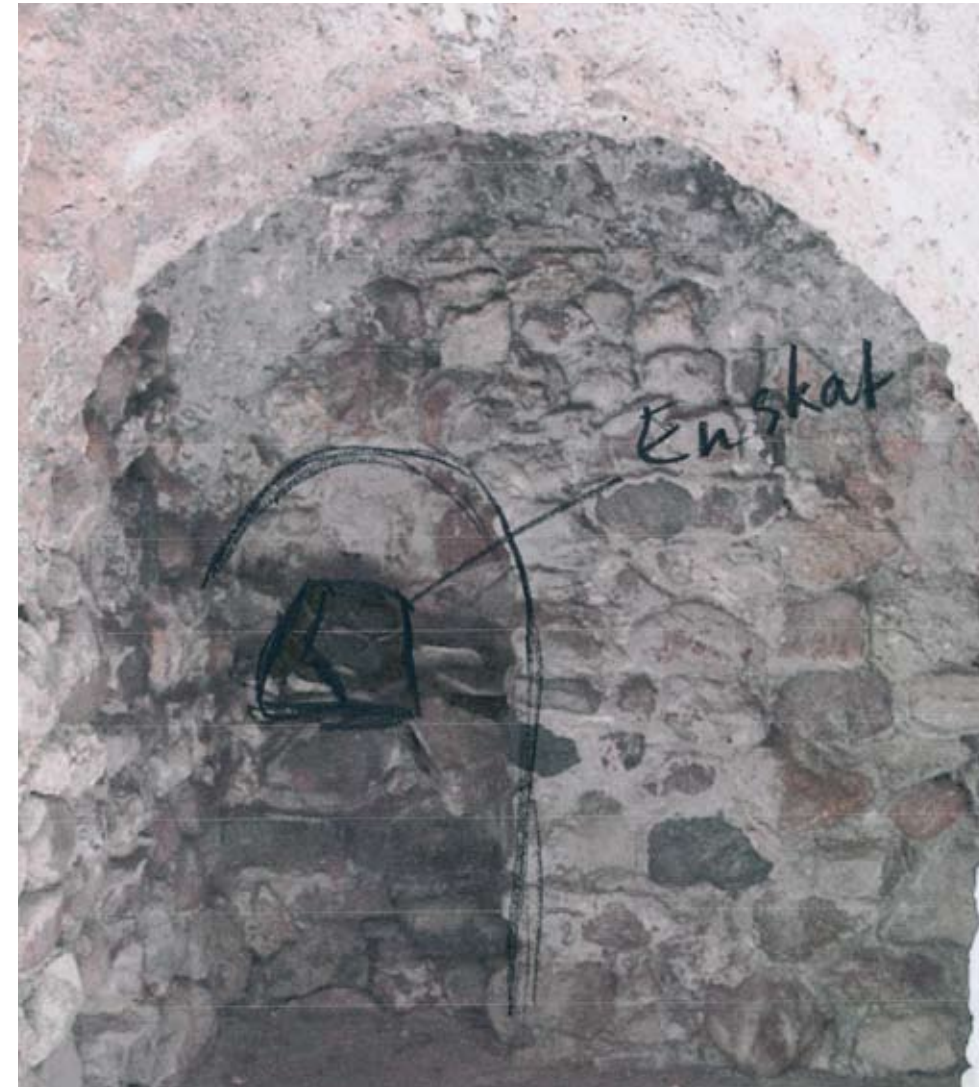

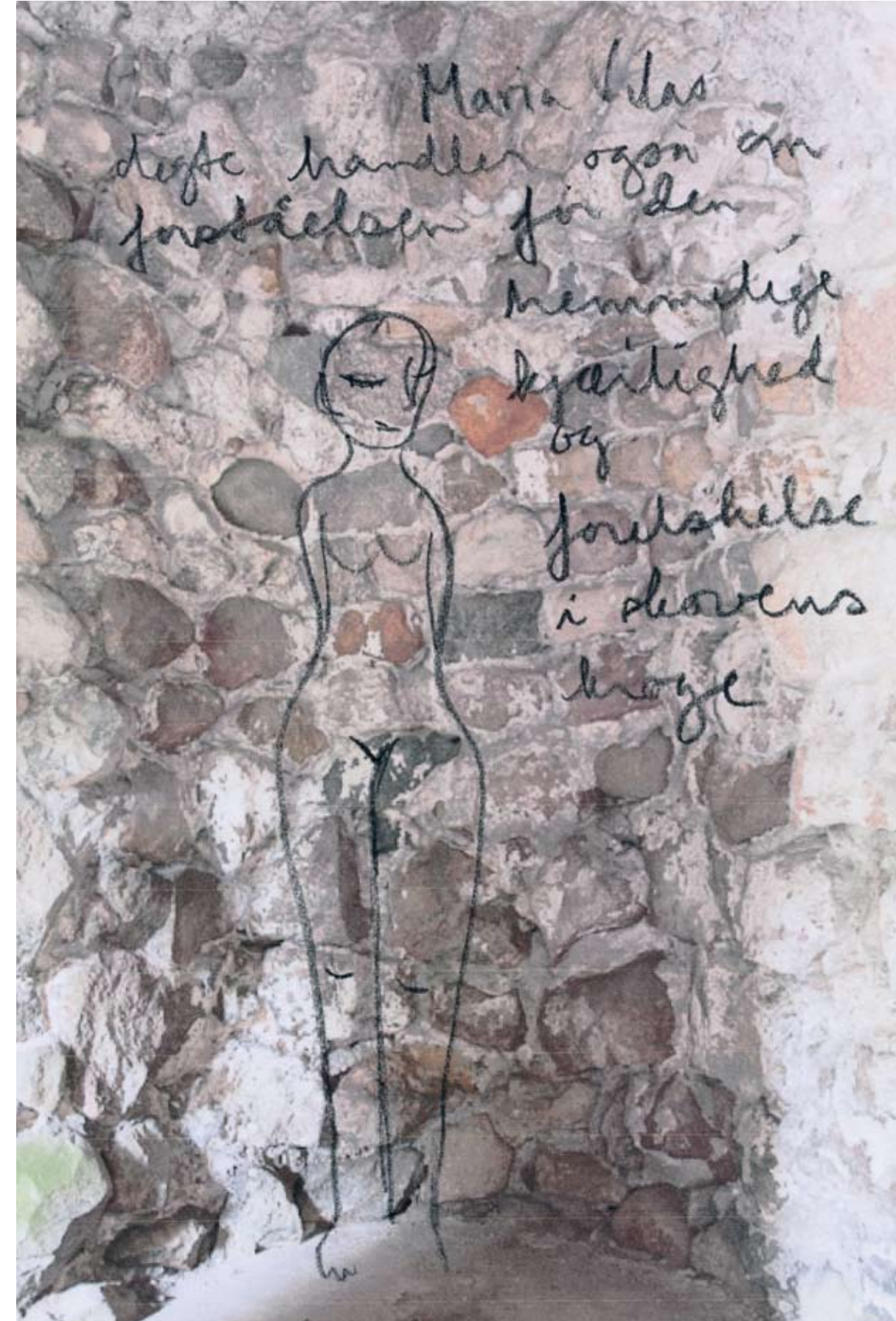
IDEVRIMLING

KONTAKTOPLYSNING:

Marit Benthe Norheim
Houenvej 52
9800 Hjørring
Tlf. 98 97 51 55
Mobil 30 70 51 46
maritbenthe@norheim.dk
www.norheim.dk
www.campingwomen.com
www.life-boats.com

